

ภูมิทัศน์การเปลี่ยนแปลงของการจ้างงานหลังพ้นวิกฤตจากโควิด...จะก้าวผ่านได้อย่างไร

วันที่ 17 พ.ค. 2564

ฉบับนี้ขอวิเคราะห์ตลาดแรงงานหลังพ้นวิกฤตว่าภูมิทัศน์จะเป็นอย่างไรทั้งรัฐบาล-เอกชน-มนุษย์เงินเดือน หรือแรงงานจะต้องปรับตัวอย่างไรให้อยู่รอด ความเห็นของผู้เขียนการเข้ามาของเทคโนโลยีอัจฉริยะในรูปแบบต่างๆ จะมีบทบาทต่อทุกอนุของระบบเศรษฐกิจมีพลวัตรต่อการจ้างงานรวมถึงลักษณะของอาชีพจะเปลี่ยนแปลงต่างไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง

มีการคาดการณ์ว่าถึงแม้ไวรัสโคโรนาจะยุติ ซึ่งคงไม่ได้เห็นในเร็วๆ นี้ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจจะกลับมาใกล้เคียงหรือเท่ากับปีพ.ศ.2562 ซึ่งเป็นปีก่อนการแพร่ระบาดอย่างน้อย 3 ปี อย่างไรก็ตาม ณ เวลานี้อาจเร็วไปที่จะสามารถบ่งชี้ว่าการระบาดของโควิด-19 จะยุติลงได้เมื่อใด เพียงแต่อยากให้ข้ามชื่อมองอนาคตข้างหน้าเพื่อให้เห็นภูมิทัศน์เศรษฐกิจและการกลับมาดำเนินชีวิตเพื่อการก้าวผ่านอย่างมัวไปติดอยู่กับอดีตจนไม่เห็นอนาคต

บริบทหลังวิกฤตจะเห็นการเร่งตัวของสมาร์ตเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทต่อผู้คนทำให้เกิด “Smart Society” ที่จะเห็นชัดเจนคือรูปแบบการทำงานและการจ้างงาน ซึ่งไม่ต้องเข้าสำนักงานจะกลายเป็นกระแส อาชีพอิสระประเภท “Gig Worker” จะกลายเป็นทางเลือกของคนรุ่นใหม่และ/หรือผู้ที่ต้องถูกออกจากงานหรือหางานทำไม่ได้เป็นการตอบโต้ภัยทั้งนายจ้างและตลาดแรงงาน แนวโน้มเริ่มเห็นชัดเจนในหลายประเทศ รวมถึงภาคธุรกิจเอกชนไทยเริ่มนำมาใช้อย่างเจียบๆ ด้วยการปรับเปลี่ยนสถานะของลูกจ้างประจำไปเป็นเอ้าท์ซอร์ซ อีกทั้งช่วงก่อนวิกฤตผู้ประกอบการที่ขยายธุรกิจหรือลงทุนใหม่ได้นำเทคโนโลยีก้าวหน้าเข้ามาลดต้นทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดพึ่งพาการใช้มนุษย์

ปัจจัยตัวเร่งมาจากกระแสความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งเดิมอยู่ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ แต่วิกฤตโควิดทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ของประเทศเคยชินสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การจ่ายเงินด้วยระบบคิวอาร์โค้ด, อี-วอลเลต, แอปเปาตั้งเพื่อรับเงินช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐบาล เทคโนโลยีไฮเทคเหล่านี้กลายเป็นเทคโนโลยีพื้นฐานที่ระดับชาวบ้านและเกษตรกร รวมถึงผู้สูงวัยสามารถเข้าถึงเป็นปัจจัยเร่งให้ผู้ประกอบการทั้งอุตสาหกรรม-บริการ-ค้าปลีกต้องแข่งขันเพื่อปรับเปลี่ยนสนองตอบมีเดิมพันเพื่อการอยู่รอดของธุรกิจ